

Książka zgodna
z wymogami
certyfikacji
języka polskiego

poziom
średni ogólny
B2

PODRĘCZNIK DO NAUKI JĘZYKA POLSKIEGO

ćwiczenia gramatyczne

Piotr Garncarek

Czas na czasownik

Czas na czasownik

ĆWICZENIA GRAMATYCZNE

JĘZYK POLSKI DLA CUDZOZIEMCÓW

**SERIA POD REDAKCJĄ
WŁADYSŁAWA MIODUNKI**

**KATEDRA JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO
UNIwersytetu Jagiellońskiego**

poziom
średni ogólny

B2

Piotr Garncarek

Czas na czasownik

Kraków

© Copyright by Piotr Garncarek and Towarzystwo Autorów
i Wydawców Prac Naukowych UNIVERSITAS, Kraków 2011

ISBN 97883-242-1806-6
TAiWPN UNIVERSITAS

Recenzent
Anna Dąbrowska
Profesor Uniwersytetu Wrocławskiego

Rysunki
Andrzej Piątkowski

Projekt okładki i stron tytułowych
Ewa Gray

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
1. Dzień pana Adama	9
Pierwsza koniugacja <i>-ę, -esz</i>	
2. Czy boisz się myszy?	15
Druga koniugacja <i>-ę, -isz/-ysz</i>	
3. Tak czy nie?	21
Trzecia koniugacja <i>-am, -asz</i>	
4. Czegoś nie rozumiem	27
Czwarta koniugacja <i>-em, -esz</i>	
5. Chcieć to móc	33
Bezokolicznik	
6. Szczęśliwe dzieciństwo Janka	39
Czas przeszły (odmiana i typy alternacji)	
7. Dobra wróżka	46
Czas przyszły złożony	
8. Gdyby stał się cud	53
Tryb przypuszczający (warunkowy)	
9. Zróbmy to!	60
Tryb rozkazujący	
10. List sentymentalny	66
Strona bierna	
11. Trudno się zdecydować	72
Podstawowe pary aspektowe czasowników (pierwsze ogniwo aspektu)	
12. Mów sobie, co chcesz!	78
Drugie ogniwo aspektu	
13. Opamiętaj się!	84
Wtórne pary aspektowe – trzecie ogniwo aspektu	
14. Pojadę jeszcze dalej	90
Aspekt czasowników ruchu	
15. Lubię bywać	97
Formy czasowników oznaczających czynność wielokrotną (habitualną)	
16. Do czego doszło?	103
Czasowniki z prefiksem <i>do-</i>	
17. Ja się nie nadaję	109
Czasowniki z prefiksem <i>na-</i>	
18. Dlaczego płaczesz?	116
Czasowniki z prefiksem <i>nad-</i>	
19. Zawód jak każdy inny	120
Czasowniki z prefiksem <i>o-, ob-</i>	
20. Musimy odpocząć	125
Czasowniki z prefiksem <i>od-</i>	

21. Wystarczy popatrzeć	130
Czasowniki z prefiksem <i>po-</i>	
22. Wszyscy o mnie mówią	135
Czasowniki z prefiksem <i>pod-</i>	
23. Czy nie przeszkadzam?	140
Czasowniki z prefiksem <i>prze-</i>	
24. Kogo Ci przypominam?	145
Czasowniki z prefiksem <i>przy-</i>	
25. Nie rozdzierajmy szat	150
Czasowniki z prefiksem <i>roz-</i>	
26. Nie będę udawał	155
Czasowniki z prefiksem <i>u-</i>	
27. Wciągający zawód	160
Czasowniki z prefiksem <i>w-</i>	
28. Mężczyzna, który wybucha	165
Czasowniki z prefiksem <i>wy-</i>	
29. Już tutaj zostanę	170
Czasowniki z prefiksem <i>z-/s-</i>	
30. Dlaczego zapominamy?	175
Czasowniki z prefiksem <i>za-</i>	
31. Kiedyś było inaczej	180
Nieosobowe formy czasownika	
32. Twój kochający mąż	184
Imiesłów przymiotnikowy czynny	
33. Nie jestem zadowolony	188
Imiesłów przymiotnikowy bierny	
34. Zapominając o wszystkim	193
Imiesłowy przysłówkowe (współczesny i uprzedni)	
35. Zawracanie głowy	197
Rzeczowniki odczasownikowe	
Rozwiązania ćwiczeń	203

WSTĘP

Czasownik jest tą częścią mowy, której uczący się języka polskiego cudzoziemiec poświęca uwagę od pierwszej lekcji po ostatnią. Początkowa łatwość tej nauki, wynikająca z faktu, że należy poznać jedynie cztery koniugacje i trzy czasy, szybko ustępuje miejsca złożonościom aspektu. Okazuje się, że wyrażanie czynności osadzonych w czasie jest w tym języku niebywale złożone i różnorodne. Na domiar tego, pojawia się sfera metajęzyka, natrętna obecność skojarzeń metaforycznych, tak przecież dalekich od jednoznaczności. Wszystko to zakłóca pożądaną w gramatyce ład i uniemożliwia chociażby przyporządkowanie konkretnych znaczeń konkretnym prefiksom czasownikowym.

Dziś trudno wyobrazić sobie podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego pozbawiony obszernych omówień, ćwiczeń i przykładów, poświęconych właśnie czasownikowi. Najczęściej bywa to jednak ujęcie fleksyjne, trochę zapominające o słowotwórstwie i składni.

Czas na czasownik to materiały pomocnicze napisane z myślą o cudzoziemcach, których stopień zaawansowania jest zróżnicowany i którym praca z podręcznikiem kursowym, w jego klasycznej formule, wydaje się albo monotonna, albo zbyt konwencjonalna. Pomyślano tu również o koleżankach i kolegach lektorach, skazanych w swojej pracy zawodowej na bezustanne poszukiwanie lub preparowanie materiałów dydaktycznych.

Wybór, bo tak należałoby traktować tę pracę, składa się z trzydziestu pięciu jednostek. Każda z nich zawiera tekst, ćwiczenia i klucz do nich, umieszczony na końcu książki. Dobór jednostek został podyktowany tak osobistym doświadczeniem lektorskim autora, jak i wnioskami dającymi wyciągnąć się z lektury dwóch fundamentalnych opracowań: *Gramatyki języka polskiego dla cudzoziemców* Barbary Bartnickiej i Haliny Satkiewicz (Warszawa 1990) oraz *Gramatyki języka polskiego dla cudzoziemców* Zofii Kalety (Kraków 1995).

Ze zrozumiałych względów najwięcej uwagi poświęcono zagadnieniom związanym z aspektem czasownika, a więc tej problematyce, która jest prawdziwą przeszkodą w opanowaniu polszczyzny. Każdy z prefiksów czasownikowych został opracowany indywidualnie, tak, by ułatwić zrozumienie jego „charakteru”.

Teksty, stanowiące materiał wyjściowy dla przyswojenia poszczególnych zagadnień, spreparowano w ten sposób, by czytający mógł skupić się wyłącznie na owych zagadnieniach, co powinno ułatwić ich opanowanie. Same teksty nie są ze sobą powiązane, a więc opowiadane w nich historie nie układają się w całość. Autor starał się natomiast, by nasycić je typowymi dla danych zagadnień gramatycznych formami składniowymi i związkami frazeologicznymi.

Tematyka opowiadań jest często kontrowersyjna, wręcz prowokująca. Prawie zawsze ich bohaterowie są nosicielami nie najlepszych cech, czy wręcz złymi ludźmi. To świadomy zamysł! Postacie stają się przez to mniej typowe dla „podręcznikowej rzeczywistości”. Ich zachowanie budzi sprzeciw lub chęć komentarza. Prowokuje do językowej aktywności. I o nic więcej tu nie chodzi! Publikacja ta nie lansuje negatywnego wzorca Polaka. Tak zresztą, jak nie lansują wzorca pozytywnego klasyczne podręczniki.

Język opowiadań jest, czy tylko bywa, kolokwialny, a więc w pewnym sensie przemijający. Dziś to jednak język żywy. Jutro, może pojutrze, powstaną dziesiątki nowych podręczników i materiałów.

Odrębnym, ale równie ważnym zamysłem było zaprezentowanie pewnego kontekstu kulturowego, bez którego współczesne nauczanie języka nie powinno funkcjonować. Nie należy jednak doszukiwać się w tej publikacji wielu treści kultury wysokiej, artystycznej. Bardziej bowiem wyeksponowano w niej sferę realizmową.

Chciałbym podziękować pani prof. Annie Dąbrowskiej z Uniwersytetu Wrocławskiego, panu prof. Władysławowi Mioduncze z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, oraz panu prof. Stanisławowi Dubiszowi z Uniwersytetu Warszawskiego, bez których pomocy, życzliwości i rad mój *Czas na czasownik* nigdy by nie nadszedł.

Autor

Codziennie rano wstaję bardzo wcześnie. Szybko gimnastykuję się i myję. Później piję kawę z mlekiem lub ze śmietanką. Całuję żonę i idę do biura. Kiedy jest zła pogoda, jadę autobusem lub tramwajem. Chętnie obserwuję ludzi, którzy podróżują razem ze mną.

Dlaczego więc nie czuję się dobrze? Dlaczego tak szybko się denerwuję? Może brakuje mi urlopu? Chyba żyję za monotennie. Już tak dłużej nie mogę. Potrzebuję słońca, spokoju, śpiewu ptaków.

Pracuję dużo. Piszę listy i telefonuję. Czasem dyskutuję z dyrektorem. Wtedy śmiejemy się i żartujemy. Razem planujemy pracę i razem kierujemy biurem. Pan dyrektor bardzo mnie szanuje.

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Co pan Adam robi codziennie rano?
2. Kiedy pan Adam jedzie autobusem lub tramwajem?
3. Co pan Adam robi w biurze?
4. Z kim pan Adam dyskutuje?
5. Czy życie pana Adama jest monotonne?
6. Czego potrzebuje pan Adam?
7. Czy pan Adam jest dyrektorem?

2

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (pisać) – *piszę*

1. Anna zawsze (kąpać się) dwa razy dziennie.
2. Czy to (płakać) moje dzieci?
3. Adam i Marek (kupować) tylko mleko.
4. Czy ty (pić) kawę, czy herbatę?
5. Polacy chętnie (całować) kobiety po rękach.
6. Nie tylko wy (denerwować się) przed egzaminem.
7. Ja chętnie (dyskutować) z bratem.
8. Anna i ja często (gotować) razem.
9. Ile lat (pracować) pan w naszej firmie?
10. Adam codziennie (telefonować) do Anny.

3

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (kłaść) – *kładę*

1. Czy są wszyscy? Nie, (brakować) Anny.
2. Ja nie mogę tego jeść. A ty (móc)?
3. Jutro my (pomóc) wam, a wy (pomóc) nam.
4. Moja mama i babcia (piec) doskonale pączki.
5. Ja nie (jechać) do Lublina. Może Ewa (jechać)

6. Teraz ja już (iść) do domu. A on niech sobie (iść) dokąd chce, nawet do diabła.
7. Co (zreć) twój pies?
8. Chyba wszyscy mężczyźni (kłać)
Ja raczej nie (kłać)
9. Jesteś kobietą, której ja nie (pojąć)
10. Punktualnie o ósmej rano Edward już (pracować)

4

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *thuc, uciec, strzyc, ciąć, zapiąć, wrzeć, drzeć, dąć*.

1. Dwa razy w miesiącu jestem u fryzjera i włosy.
2. Chyba wiesz, w jakiej temperaturze woda.
3. Pogoda jest ładna, ale silny wiatr.
4. My talerze nie tylko na szczęście.
5. Jest zimno, dlatego Ewa szybko kurtkę.
6. Koty zawsze, kiedy widzą mojego psa.
7. Adam najpierw pisze list do Anny. Później
nerwowo kartkę papieru, na której go napisał. I kawałki wyrzuca do kosza.
8. Ten nóż jest tak ostry, że praktycznie wszystko.

5

Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. Tylko Janek (śmieję, śmieje, śmiejesz)
się z tego, co mówisz.
2. Polacy chętnie (dyskutujemy, dyskutujecie, dyskutują)
..... o polityce i sporcie.
3. To nieprawda, że ja do ciebie nigdy nie (telefonujesz, telefonuję,
telefonuje)
4. Dzisiaj kobiety już raczej nie (pieczecie, pieczemy, pieką)
ciast, ale je (kupujesz, kupują, kupujemy)
5. Nie wiem, dlaczego w Polsce mężczyźni (żywemy, żyją, żyjesz)
..... krócej niż kobiety.
6. Anno, dlaczego (czeszę, czeszesz, czesze)
włosy moim grzebieniem?
7. Adam, jak wszyscy sportowcy, (pragnie, pragnę, pragniesz)
..... uczestniczyć w igrzyskach olimpijskich.

8. Czy wy jeszcze (korespondujesz, korespondujecie, korespondujemy) z tym Anglikiem?
9. Kiedy idę na spacer, mój pies (biegnę, biegniemy, biegnie)
..... obok mnie.
10. Ty Adamie (żyje, żyjesz, żyjemy)
ponad stan. My tak nie (żyję, żyjemy, żyjecie)

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

WZÓR: Anna regularnie (pisać, czytać, rysować) listy do Adama.

Anna regularnie *pisze* listy do Adama.

1. Adam jutro (jechać, wiedzieć, pracować) do Krakowa.
2. Moi rodzice chętnie (chcieć, jeść, jechać)
kolację w restauracji.
3. Ci ludzie już drugi rok nigdzie nie (pracować, potrzebować, brakować)
4. Jesteś zdenerwowany, więc ja niechętnie z tobą (obserwować, telefonować, żartować)
5. Czy to jest tylko polski zwyczaj, że mężczyźni (całować, gotować, denerwować) kobiety w rękę?
6. Nie rozumiem dlaczego Adam i Marek (rezygnować, studiować, obserwować) matematykę i chemię jednocześnie.
7. Na północy (rwać, wiać, zwać) silne wiatry.
8. Nasi koledzy zawsze raz w roku (jechać, uciec, biec)
na długi wypoczynek w góry.
9. My rzadko (nieść, kłaść, moknąć)
się spać przed północą.

7

Podane w tabeli czasowniki proszę ułożyć według znaczeń.

WZÓR: dyskutować – *mówić, opowiadać, rozmawiać*

1. obserwować –
2. płakać –
3. spacerować –
4. psuć –
5. pilnować –

6. myć –
 7. wychowywać –

uczyć, kąpać, iść, biec, strzec, demolować, czyścić, lamentować, widzieć, kształcić, chodzić, chronić, łkać, szkolić, niszczyć, szlochać, opiekować się, płucać, dewastować, patrzeć, oglądać

8

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (moknąć) – *moknę*

1. (ja) Codziennie rano (wstawać) bardzo wcześnie.
2. (ja) Szybko (myć się) i (gimnastykować).
3. (ja) Później (pić) kawę z mlekiem lub ze śmietanką.
4. (ja) (całować) żonę i (iść) do biura.
5. (ja) Kiedy jest zła pogoda, (jechać) autobusem lub tramwajem.
6. (ja, oni) Chętnie (obserwować) ludzi, którzy (podróżować) razem ze mną.
7. (ja) (pracować) dużo.
8. (ja) (pisać) listy i (telefonować).
9. (ja) Czasem (dyskutować) z dyrektorem.
10. (my) Wtedy (śmiać się) i (żartować).
11. (my) Razem (planować) i razem (kierować) biurem.
12. (on) Pan dyrektor bardzo mnie (szanować).
13. (ja) Dlaczego więc nie (czuć się) dobrze?
14. (ja) Dlaczego tak szybko (denerwować się)?
15. (on) Może (brakować) mi urlopu?
16. (ja) Chyba (żyć) za monotennie.
17. (ja) Już tak dłużej nie (móc).
18. (ja) (potrzebować) słońca, spokoju, śpiewu ptaków.

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określeń.

1. Życ ponad stan.
2. Tłuc talerze (szkło, szklanki, kieliszki) na szczęście.
3. Iść do diabła.

Koniugacja I

-ę	-emy
-esz	-ecie
-e	-ą

np.

chcę	chcemy
chcesz	chcecie
chce	chcą

- Anno, dlaczego stoisz na stołku?
- Ponieważ bardzo boję się myszy.
- Czy to z tego powodu krzyczysz?
- Tak, wrzeszczę z tego powodu. Przecież słyszysz.
- Chyba musisz prosić mnie o pomoc.
- Nigdy o nic cię nie proszę, ale teraz...
- Teraz to robisz?
- Robię, bo muszę.
- Może wolisz zadzwonić po policję?
- Dlaczego kpisz?
- Nie kpię. Tylko trochę śmiesz mnie ta cała sytuacja.
- Piotrze, czy lubisz patrzeć, jak cierpię?
- Przecież nie patrzę.
- Więc zrobisz coś wreszcie?
- Właśnie o tym myślę.
- Widzę, że doskonale się bawisz.
- Chyba nie mówisz tego poważnie?
- To dlaczego nic nie robisz?
- Dlatego, że...
- Dlatego, że ty też boisz się myszy. Prawda?
- Czemu milczysz?
- Wstydę się.

ĆWICZENIA

1

Proszę odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

1. Czy Anna siedzi na stołku?
2. Czy Anna boi się Piotra?
3. W jakich sytuacjach Anna prosi Piotra o pomoc?
4. Czy Anna będzie dzwonić na policję?
5. O czym myśli Piotr?
6. Czy Anna jest odważna?
7. Dlaczego Piotr nie pomaga Annie?

2

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (prosić) – *proszę*

1. Państwo Kowalscy (lecieć) na urlop do Włoch.
2. Dzieci, dlaczego jeszcze nie (leżeć) w łóżkach?
3. My chętniej (chodzić) do kina niż do teatru.
4. W restauracji zawsze ja (płacić) rachunek.
5. Ty (bać się) nawet własnego cienia.
6. Adam chętnie (marzyć) o dalekich podróżach.
7. Anno, dlaczego (patrzeć) tylko na Adama?
8. Dlaczego ona (prosić) nas zawsze o rzeczy niemożliwe?
9. Ten stary autobus już od dawna nie (wozić) pasażerów.
10. Czy ty zawsze (spać) przy otwartym oknie?

3

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (chodzić) – *chodzę*

1. Anno, czy (myśleć) czasem o mnie?
Bo ja zawsze (myśleć) tylko o Tobie.
2. Dlaczego ty (widzieć) tylko własne problemy?
3. Anna wygląda najpiękniej, kiedy się (złościć)
Dlatego ja często ją (złościć)
4. Czy ty długo już (stać) pod oknem Anny?

- Ja pod jej oknem (stać) najwyżej pół godziny.
5. Czy wiesz, co tak (szumieć) ? To chyba (szumieć) morze.
6. Mój pies nigdy sam nie (trafić) do domu.
7. Już od lat nie (palić) papierosów.
Ale wiem, że ty ciągle (palić)
8. Na wakacje państwo Nowak (jeździć) do Zakopanego. Ich syn (jeździć) nad morze.
A ja najchętniej (jeździć) po całym kraju.
9. Jesteś tak roztargniona, że ciągle coś (gubić)
Ja nigdy niczego nie (gubić)
10. Codziennie rano Adam (golić się)
Marek i Paweł (golić się) sporadycznie.

4

Proszę uzupełnić zdania podanymi niżej czasownikami w odpowiednich formach: *zależeć, należeć, chodzić*.

1. Czy ten piękny zegarek do ciebie?
2. Lubię, kiedy coś tylko ode mnie.
3. Nie ukrywam Anno, że mi na Tobie.
4. U nas w domu są dwa zegary i chyba sześć zegarków. A każdy z nich inaczej.
5. Adam i Anna znają się od wielu lat. Ale ze sobą dopiero od roku.
6. Podczas jazdy pociągiem nie wychylać się przez okno.
7. Anna jest materialistką. Jej zawsze tylko o pieniądze.
8. Adam jest całkowicie apolityczny. Dlatego nie do żadnej partii ani organizacji.
9. Zawsze powtarzam moim dzieciom, że nie bać się dentysty. Sam jednak nie do końca w to wierzę.

5

Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika.

1. Ciągle nie pamiętam, kto powiedział (myślimy, myślę, myślisz):
"....., więc jestem".
2. Kiedy Anna mówi o małżeństwie, Adam konsekwentnie (milczymy, milczą, milczy)

3. Mieszkasz tam, gdzie diabeł mówi „Dobranoc”. Dlatego chyba tylko on bez problemu do ciebie (trafimy, trafi, trafię)
4. Nie jestem gruby! Ale kiedy tylko mogę, chętnie (gubi, gubię, gubisz) zbędne kilogramy.
5. Janek i Michał nigdy nie (golimy, gołą, golicie)
..... się przed ważnym egzaminem.
6. Polacy są narodem, który doskonale (robimy, robią, robi)
..... dobrą minę do złej gry.
7. Nocą lubię patrzeć przez otwarte okno, jak moi sąsiedzi (gaszę, gasicie, gaszą) światła w swoich mieszkaniach.
8. Basiu, czy ty ciągle jeszcze (marzę, marzysz, marzy)
..... o królewiczu z bajki?

6

Proszę wybrać odpowiedni czasownik i podać go we właściwej formie gramatycznej.

1. Ania jest jeszcze mała i (mówić, bać, marzyć)
..... się sama spać.
2. Nie wiem, dlaczego wy zawsze (złościć, musieć, patrzeć)
się, kiedy rozmawiamy o wspólnych wakacjach.
3. Gotujesz doskonale, ale ja (golić, woleć, zależeć)
..... zjeść coś w restauracji.
4. Nie wiem jaki wy (dojrzeć, widzieć, patrzeć)
..... sens w ciągłym chodzeniu do teatru.
5. Nie jesteśmy już dziećmi. Chętnie jednak (wierzyć, marzyć, słyszeć)
..... w Świętego Mikołaja.
6. To prawda, panie dyrektorze, że my wszyscy pana nie lubimy. A nawet nie (krzyczeć, cierpieć, śmierdzieć)
Niestety, (widzieć, musieć, woleć)
..... z panem współpracować.
7. Anna nie jest tak piękna i atrakcyjna, jak sama o sobie (widzieć, myśleć, woleć)
8. Ty, Pawle, jesteś tak zarozumiały, że (mieć, patrzeć, widzieć)
..... tylko czubek własnego nosa.

Podane w tabeli czasowniki proszę ułożyć według znaczeń.

WZÓR: myśleć – *zastanawiać się, mniemać, dumać*

1. patrzeć –
2. mówić –
3. robić –
4. zgodzić się –
5. trafić –
6. marzyć –
7. gonić –

tropić, dotrzeć, widzieć, pracować, obserwować, gadać, aprobować, śnić, chcieć, poszukiwać, dyskutować, popierać, działać, odszukać, pragnąć, spoglądać, rozmawiać, czynić, ścigać, znaleźć, akceptować

Wyrazy w nawiasach proszę podać w odpowiednich formach.

WZÓR: (golić) – *golę*

1. (ty) Anno, dlaczego (stać) na stołku?
2. (ja) Ponieważ bardzo (bać się) myszy.
3. (ty) Czy z tego powodu (krzyczeć)?
4. (ja) Tak, (wrzeszczeć) z tego powodu.
5. (ty) Przecież (słyszeć).
6. (ty) Chyba (musieć) prosić mnie o pomoc.
7. (ja) Nigdy o nic cię nie (prosić), ale tym razem...
8. (ty) Teraz to (robić)?
9. (ja) (robić), bo (musieć).
10. (ty) Może (woleć) zadzwonić po policję?
11. (ty) Dlaczego (kpić)?
12. (ja) Nie (kpić).
13. (ona) Tylko trochę (śmieszyć) mnie ta cała sytuacja.
14. (ty, ja) Piotrze, czy (lubić) patrzeć, jak (cierpieć)?
15. (ja) Przecież nie (patrzeć).
16. (ty) Więc (zrobić) coś wreszcie?
17. (ja) Właśnie o tym (myśleć).
18. (ja, ty) (wiedzieć), że doskonale się (bawić).

19. (ty) Chyba nie (mówić) tego poważnie?
20. (ty) To dlaczego nic nie (robić)? Dlatego, że.....
21. (ty) Dlatego, że ty też (bać się) myszy. Prawda?
22. (ty) Czemu (milczeć)?
23. (ja) (wstydzić się).

9

Proszę wyjaśnić znaczenie poniższych zwrotów i określeń.

1. Tam, gdzie diabeł mówi „Dobranoc”.
2. Gubić kilogramy.
3. Widzieć tylko czubek własnego nosa.
4. Robić dobrą minę do złej gry.
5. Bać się własnego cienia.

Koniugacja II

-ę	-imy/-ymy
-isz/-ysz	-icie/-ycie
-i/-y	-ą

np.

lub

widzę	widzimy	słyszę	słyszemy
widzisz	widzicie	słyszysz	słyszycie
widzi	widzą	słyszy	słyszają

Tak bardzo Cię kocham! Przecież możesz to czytać w moich oczach. Jesteś Krystyno pierwszą kobietą, przed którą klękam. Dlatego teraz i tutaj pytam: Czy mam szansę na wspólne życie z Tobą? Znasz mnie już tyle lat. Masz więc świadomość, że tylko ja dam Ci prawdziwą miłość, spokojne życie i dobrobyt. Do tego wszystkiego świetnie gram na akordeonie. W domu sam bez trudu naprawiam instalacje elektryczne i hydrauliczne.

Sprzątam bardzo dokładnie. Kiedy mam kłopoty, nie sięgam jak inni mężczyźni po alkohol. Nie uciekam od trudności, lecz odważnie stawiam im czoło. Przyznasz też, że bardzo dbam o swój wygląd. Ubieram się modnie i elegancko. Uprawiam sport. Gram w szachy i doskonale pływam. Znam się również na sztuce i literaturze. Czytam tylko klasykę. Zachwycam się malarstwem i rzeźbą awangardową. Ale bardzo dokucza mi samotność. Znam wprawdzie wiele kobiet i czasem nawet z kimś się spotykam. To jednak nie ma znaczenia, bo ja – Roman Nowak, czekam na Ciebie, Krystyno Kowalska! A Ty zmuszasz mnie, bym czekał bez końca. Zawsze oziębło mnie witasz i zawsze zbyt szybko żegnasz. Nie odpowiadasz na moje listy. Chętnie sprzeczasz się ze mną. Teraz też bardziej zachwycasz się tym prezentem niż mną. Po prostu zamykasz mi drogę do szczęścia. Ale nie możesz zamknąć mi ust. Dlatego uparcie powtarzam, że Cię kocham. Przyznasz, że stawiam sprawę jasno i otwarcie. Więc tak, czy nie?